

**Powiatowa Poradnia
Psychologiczno-Pedagogiczna
w Ślesinie**

*Załącznik nr 2 do zarządzenie nr 255/2023/2024
Dyrektora Powiatowej Poradni Psychologiczno-
Pedagogicznej w Ślesinie z dnia 1 lipca 2024 roku*

STANDARY OCHRONY MAŁOLETNICH W POWIATOWEJ PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ W ŚLESINIE

WERSJA SKRÓCONA

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
CZĘŚĆ PIERWSZA	
I. Standardy ochrony małoletnich w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ślesinie.....	4
CZĘŚĆ DRUGA	
II. Zasady postępowania pracowników Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ślesinie w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.....	7
1. Zasady bezpiecznych relacji pracowników poradni z małoletnimi.....	7
1.1 Przestrzeganie praw dziecka/człowieka.....	7
1.2 Komunikacja pracowników poradni z małoletnimi.....	8
1.3 Zakaz stosowania przez pracowników poradni jakiejkolwiek formy przemocy wobec małoletniego, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym.....	8
1.4 Kontakt pracowników poradni z małoletnimi	10
2. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w poradni. Zachowania niedozwolone małoletnich.....	11
2.1 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.....	11
2.2 Niedozwolone zachowania małoletnich w poradni	12
3. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.....	13
3.1 Korzystanie z komputerów z dostępem do Internetu	13
3.2 Korzystanie z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.....	14
4. Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.....	15
5. Zasady ochrony prywatności małoletnich.....	15
5.1 Zasady ochrony wizerunku małoletnich.....	15
5.2 Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.....	16
CZĘŚĆ TRZECIA	
III. Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy. Procedury interwencyjne w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ślesinie.....	16
1. Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego...16	
2. Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego.....	18
3. Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego.....	18
4. Nierówne traktowanie - dyskryminacja ucznia małoletniego.....	20
5. Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy.....	22
6. Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego.....	23
7. Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie.....	24
8. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu.....	25
9. Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych.....	26
CZĘŚĆ CZWARTA	
IV. Materiały pomocnicze, wykaz telefonów, adresy instytucji pomocowych.....	27

WPROWADZENIE

Krzywdzenie dzieci jest niepokojącym problemem, który coraz częściej występuje we współczesnym świecie. Jednym z najważniejszych celów działania poradni jest chronienie Was przed różnymi formami przemocy, przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska. Konieczność ochrony Was przed różnymi formami krzywdzenia wynika z przekonania, że niedopuszczalne jest stosowanie wobec Was jakichkolwiek form przemocy, a w obliczu narastającej fali przemocy i agresji wobec dzieci i młodzieży powinniście mieć zagwarantowane bezpieczeństwo i ochronę, a Wasze prawa powinny być przestrzegane. Istotnym i konkretnym działaniem poradni na rzecz Waszej ochrony jest stworzenie warunków do skutecznej pomocy Wam w sytuacjach trudnych oraz warunków do lepszego zabezpieczenia Waszych praw. Zadanie to realizuje bardzo ważny z punktu widzenia Waszego bezpieczeństwa dokument – „Standardy ochrony małoletnich”.¹ Jest on wyrazem troski o Waszą ochronę w sytuacjach, w których czujecie się skrzywdzeni. Troskę tę rozumiemy jako szczególną dbałość o Waszą godność oraz o Wasze dobro fizyczne i psychiczne. Do jego opracowania poradnia została zobowiązana przez państwo – uznano bowiem za pilną potrzebę wprowadzenie systemowego rozwiązania ochrony Was przed przemocą fizyczną, psychiczną, edukacyjną, zaniedbaniem, czy cyberprzemocą. Dlatego też dokument ten został skonstruowany jako zbiór zasad i procedur postępowania, z których możecie skorzystać w sytuacjach zagrożenia Waszego bezpieczeństwa lub podejrzenia czy przypuszczenia, że takie sytuacje Wam zagrażają. Zawiera on również sposoby Waszego postępowania w sytuacjach, w których czujecie się krzywdzeni oraz określa działania poradni zabezpieczające Was przed krzywdzeniem i jego skutkami. „Standardy ochrony małoletnich” stanowią także istotną formę zabezpieczenia Waszych praw. W celu ochrony Was przed różnymi formami krzywdzenia bardzo ważna jest ich znajomość oraz ich przestrzeganie.

¹ **Standard** – norma, wymóg, kierunki działań poradni na rzecz ochrony dzieci.

Małoletni – osoba, która nie ukończyła 18 roku życia.

CZĘŚĆ PIERWSZA

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

STANDARD I	Małoletni objęci opieką poradni, ich rodzice i pracownicy poradni znają „Standardy ochrony małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.
-------------------	--

1. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji zupełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich oraz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.
2. Dokument dostępny jest w sekretariacie oraz na stronie internetowej poradni.
3. Informacje na temat opracowanego dokumentu są upowszechniane w trakcie bieżącej pracy pracowników w poradni oraz wszelkich form wsparcia psychologiczno-pedagogicznego realizowanych na terenie przedszkoli, szkół i innych placówek oświatowych.

STANDARD II	Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w poradni.
--------------------	---

1. Celem działań wszystkich pracowników poradni jest ochrona małoletnich przed każdą formą krzywdzenia oraz zapewnienie im bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego w poradni.
2. Pracownicy poradni skutecznie reagują w sytuacjach, gdy małoletni są krzywdzeni.
3. Pracownicy zgodnie ze swoimi kompetencjami i rolami, które pełnią w poradni, czuwają nad bezpieczeństwem małoletnich.

STANDARD III	Poradnia oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.
---------------------	---

1. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w poradni „Standardów ochrony małoletnich” oraz procedur zgłaszania zagrożeń.
2. Poradnia umożliwia rodzicom oraz opiekunom prawnym małoletnich, poprzez organizację warsztatów, szkoleń, konsultacji indywidualnych, poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami, w tym

w Internecie oraz z zakresu metod wychowawczych bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego dziecka.

STANDARD IV	Poradnia zapewnia małoletnim równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.
--------------------	---

1. Poradnia oferuje małoletnim edukację w zakresie praw dziecka, człowieka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.
2. Małoletni są poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W poradni dostępne są materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami różnymi formami przemocy oraz zasady bezpiecznego korzystania z sieci (wykaz stron internetowych, broszury, ulotki).
4. W poradni dostępne są informacje dla uczniów dotyczące możliwości uzyskania przez nich pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

STANDARD V	Poradnia zapewnia skuteczną ochronę na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich.
-------------------	--

1. Określone są sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj. dotyczących.: przemocy rówieśniczej, przemocy domowej, niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich, cyberprzemocy.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
3. W poradni ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. Specjaliści poradni w przypadku zgłoszenia przez małoletniego zagrażającej mu sytuacji podejmują określone działania np. w sytuacji popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego zawiadamiają o tym fakcie odpowiednie instytucje, w tym wszczynają procedurę „Niebieskie Karty”.

STANDARD VI	W poradni wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa małoletnich w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.
--------------------	--

1. W poradni opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem.
2. W poradni określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.
3. W poradni opracowano procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie oraz utrwalanymi w innej formie.
4. W poradni opracowano i wdrożono procedury chroniące małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach: przemocy fizycznej, przemocy psychicznej, przemocy domowej, przemocy seksualnej, cyberprzemocy.
5. W poradni opracowano i wdrożono procedurę „Niebieskie Karty”.
6. Pracownicy poradni realizują plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

STANDARD VII	Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.
---------------------	--

Wskaźniki realizacji standardu

1. W poradni prowadzony jest Rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich.
2. Osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem małoletnich składają oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązanie do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.

STANDARD VIII	Poradnia monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich.
----------------------	---

Wskaźniki realizacji standardu

1. Zasady monitoringu i kontroli standardów ochrony małoletnich określa dyrektor poradni.

2. Przyjęte zasady i realizowane sposoby ochrony małoletnich są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata.
3. Do weryfikacji stosowanych zasad i procedur poradnia wykorzystuje informacje od małoletnich/rodziców w trakcie bezpośredniej pracy z małoletnim/rodzicem (diagnoza, terapia, Grupa Wsparcia dla Rodziców, Szkoła dla Rodziców i Wychowawców i inne).

CZĘŚĆ DRUGA

ZASADY POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW POWIATOWEJ PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ W ŚLESINIE

1. OGÓLNE ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKÓW PORADNI Z MAŁOLETNIMI:

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników poradni.
2. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas ich pobytu w poradni.
3. Pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu trudności, uwzględniając ich umiejętności rozwojowe oraz możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych.
4. Pracownicy podejmują wobec małoletnich działania wychowawcze, mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw np. dotyczące wyrażania emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowania zachowań agresywnych, promowania zasad „dobrego wychowania”.

1.1. Przestrzeganie praw dziecka/człowieka przez pracowników poradni.

1. Pracownicy poradni przestrzegają praw dziecka/człowieka i chronią je.
2. Upowszechniają wiedzę o prawach dziecka, podejmują problematykę praw człowieka/ dziecka na zajęciach/warsztatach prowadzonych na terenie poradni oraz w trakcie innych działań poradni – zgodnie z zadaniami statutowymi.
3. Zapewniają małoletnim dostęp do pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Nie ujawniają spraw omawianych na posiedzeniu rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobro osobiste małoletnich lub ich rodziców.
5. Nie rozpowszechniają informacji dotyczących rodziny danego małoletniego, np. wykształcenie rodziców, ewentualne problemy rodzinne (np. alkoholizm, narkomania, rozwód).
6. Nie upubliczniają i nie rozpowszechniają informacji o życiu prywatnym małoletnich i nie zdradzają tajemnicy ich korespondencji - także jeśli chodzi wiadomości e-mail czy inne wysłane drogą elektroniczną.

7. Szanują prawo małoletniego do prywatności – jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, w celu ochrony danego małoletniego, wyjaśniają mu to tak jak to jest możliwe.
8. Nie ujawniają informacji wrażliwych dotyczących małoletniego osobom nieuprawnionym (wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej).
9. Nie utrwalają wizerunku małoletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych lub poradni, jeśli poradnia nie uzyskała zgód rodziców lub opiekunów prawnych oraz samych małoletnich.
10. Nie dokonują zatrzymywania jakiejkolwiek własności małoletniego, np. telefonu.
11. W trosce o ochronę zdrowia małoletnich czuwają nad ich bezpieczeństwem.
12. W czasie pobytu małoletnich w poradni zapewniają im warunki ochrony przed przemocą, uzależnieniami oraz innymi przejawami patologii społecznej.
13. Dają małoletnim gwarancję nietykalności cielesnej - nie stosują wobec nich żadnych form przemocy.
14. Szanują godność małoletnich.
15. Równo traktują małoletnich, niezależnie od wyznawanej przez nich religii lub światopoglądu, pod warunkiem, że nie naruszają nimi moralności, praw i wolności innych osób oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego.
16. Doceniają i szanują wkład małoletnich w podejmowane działania i traktują ich równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy.
17. Unikają faworyzowania oraz wszelkich przejawów dyskryminacji.
18. Konstruktywnie rozwiązują konflikty małoletnich z personelem i rówieśnikami.
19. Przyznają prawo dowiedzenia/uzasadnienia swoich racji w sytuacji konfliktu.

1.2. Komunikacja pracowników poradni z małoletnimi.

1. Pracownicy poradni okazują zrozumienie dla trudności i problemów małoletnich.
2. Dają małoletnim prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym.
3. Nie zawstydzają, nie upokarzają, nie lekceważą i nie obrażają małoletnich.
4. Nie poniżają małoletniego, nie wyśmiewają i nie ośmieszają go, np. stosując ośmieszające przezwiska i zdrobnienia.
5. Nie wytykają błędów małoletniego w sposób, który ich rani.
6. Nie grożą małoletnim, nie wyrażają dezaprobaty wobec ich zachowania czy postępów w nauce w sposób uwłaczający godności i poczuciu własnej wartości.

7. Nie reagują złościwością, sarkazmem na zachowanie małoletnich, nie dowcipkują i nie żartują w sposób, który obniża ich poczucie własnej wartości.
8. Nie krytykują zachowania małoletniego w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
9. Nie podnoszą głosu, nie krzyczą na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z potrzeby zapewnienia mu bezpieczeństwa.
10. W procesie rozwiązywania konfliktu dbają o komunikację dającą małoletnim poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą ich od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla nich krzywdzące i rodzi u uczniów poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
11. Metody dyscyplinowania małoletnich dobierają adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej (zakaz stosowania kar fizycznych).

1.3 Zakaz stosowania przez pracowników poradni jakiejkolwiek formy przemocy wobec małoletniego, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym.

1. Pracownicy poradni nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy małoletni są przez nich traktowani sprawiedliwie.
2. Pracownicy poradni nie dzielą małoletnich i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
3. Nie wykorzystują wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
4. Nie stosują żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletnich, np.: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
5. Nie stosują żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletnich, np. takiej jak:
 - izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu małoletniego w grupie,
 - stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - nadmierne, wygórowane wymagania, zastraszanie, obrażanie ich godności, stosowanie kar,
 - agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych,
 - rozpowszechnianie jakichkolwiek poniżających małoletnich materiałów czy śledzenie w sieci ich poczynañ i ich upublicznianie.

6. Nie stosują naruszających godność małoletnich wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązują w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
 - nie czynią komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym,
 - nie stosują dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - nie stosują wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,
 - nie piszą do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
 - nie publikują żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o małoletnich i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, bez zgody zainteresowanych stron,
 - nie wdają się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszczają komentarzy i nie udostępniają zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście, które mogłyby małoletnim wyrządzić krzywdę.
7. Nie naruszają nietykalności osobistej małoletnich.
8. Nie zachowują się wobec małoletnich w sposób niestosowny, poufały, dwuznaczny.
9. Nie zmuszają małoletnich do odbycia jakiejkolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
10. Nie prowokują nieodpowiednich kontaktów.
11. Informują małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, mogą o tym powiedzieć wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
12. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego zapewniają obecność innej osoby dorosłej.
13. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletnich, unikają innego kontaktu fizycznego niż niezbędny.

1.4 Kontakt pracowników poradni z małoletnimi.

1. Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
2. Pracownicy poradni kontaktując się z małoletnimi traktują ich podmiotowo.
3. Kontakt pracowników z małoletnimi nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
4. Pracownicy nie zapraszają małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotykają się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
5. Pracownicy nie nawiązują kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktują się

z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

6. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy), a rodzice lub opiekunowie prawni uczniów muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
7. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i ich rodzice/opiekunowie są osobami bliskimi dla pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich i ich rodziców/opiekunów.

2. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI W PORADNI. ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE MAŁOLETNIACH.

2.1 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.

1. Małoletni mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy poradni chronią małoletnich i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
3. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności/ wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
4. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
5. Budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
6. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.

7. W kontaktach między sobą nie zachowują się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
8. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
9. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małychlelnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych.
10. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników poradni o zaistniałych zagrożeniach.
11. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przez innego małoletniego jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga osobie doznającej przemocy, chroni ją, szuka pomocy dla niej u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi procedurami).
12. Małoletni znają obowiązujące w poradni procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w zwrócić o pomoc.
13. Jeśli małoletni stał się osobą doświadczającą agresji lub przemocy, może uzyskać w poradni pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

2.2. Niedozwolone zachowania małychlelnich w poradni.

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec innych osób:
 - agresji i przemocy fizycznej w różnych formach np.: bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie, wymuszenia, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki, zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań, rzucanie w kogoś przedmiotami,
 - agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.: obelgi, wyzwiska, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie, obrażanie, przedrzeźnianie, groźby,
 - agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.: poniżanie, wykluczanie, izolacji, manipulowanie, pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarne gesty, śledzenie, szpiegowanie, obraźliwe SMS-y i MMS-y lub wiadomości na forach internetowych, rozmowy telefoniczne, e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające, niszczenie, zabieranie rzeczy należących do innej osoby, zastraszanie, szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w poradni, np. przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek itp.), używanie ognia na terenie poradni.
3. Nieuzasadnione, bez zgody prowadzącego opuszczanie sali gdzie odbywają się zajęcia. Wyjście bez zezwolenia poza teren poradni.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w poradni. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
5. Prezentowanie zachowań ryzykownych (np. palenie papierosów, picie alkoholu), rozprowadzanie i stosowanie NSP.
6. Niestosowne odzywanie się do innych osób, używanie wulgaryzmów.
7. Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności poradni. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy.
8. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów, udział w bójce.
9. Szykanowanie innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
10. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
11. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.
12. Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.
13. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

3. ZASADY KORZYSTANIA PRZEZ MAŁOLETNICH Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU.

3.1 Korzystanie z komputerów z dostępem do Internetu.

1. Rozwiązania organizacyjne na poziomie poradni bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
2. Małoletni nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej poradni.
3. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie osób dopuszczających się ewentualnych nadużyć.
4. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie poradni jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane niezbędne oprogramowanie zapewniające bezpieczne użytkowanie sieci.
5. W poradni zatrudniony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci.

3.2 Korzystanie z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.

Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp., przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, słuchawki, itp..

1. Każdy ma prawo korzystać na terenie poradni z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi zasadami.
2. Małoletni przynoszą do poradni telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
3. Poradnia nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez małoletnich.
4. Małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas diagnozy, zajęć, warsztatów.
5. Małoletni ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon i schować go w torbie lub plecaku przed rozpoczęciem diagnozy/zajęć.
6. Telefon podczas badania/diagnozy pozostaje niewidoczny zarówno dla ucznia, jak i pozostałych osób.
7. Telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą prowadzącego zajęcia.
8. Małoletni może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie.
9. Jeśli małoletni czeka na ważną informację ma obowiązek poinformować o tym fakcie, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
10. Na terenie poradni zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych. Nie dotyczy to wydarzeń odbywających się w poradni, na rejestrację których udzielono zgody.
11. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej.
12. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przysyłanie treści obrażających inne osoby.

4. ZASADY OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIEM W SIECI.

Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są: treści niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków, treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych, różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Poradnia ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży.

4.1 Podstawowe działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń w sieci:

1. Propagowanie zasad bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych podczas prowadzonych indywidualnie spotkań z pedagogiem i/lub psychologiem.
2. Monitorowanie działania i aktualizowanie niezbędnych programów zapewniających bezpieczeństwo w sieci (programu antywirusowego, zapory sieciowej, stosowanie filtrów antyspamowych).
3. Podejmowanie interwencji w każdym przypadku wystąpienia, podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienia niebezpiecznych treści przez małoletniego.

5. ZASADY OCHRONY PRYWATNOŚCI MAŁOLETNICH.

5.1 Zasady ochrony wizerunku małoletnich.

1. Poradnia uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego, zgodnie z obowiązującym prawem.
2. Upublicznianie wizerunku małoletniego do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem.
3. Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania

informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formy publikacji.

5.2 Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.

1. W poradni opracowano zasady przetwarzania danych osobowych oraz zasady zachowania bezpieczeństwa przetwarzania.
2. Dyrektor poradni wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
3. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

CZĘŚĆ TRZECIA

ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA KRZYWDY POCEDURY INTERWENCYJNE W POWIATOWEJ PORADNI PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNEJ W ŚLESINIE

Rodzaj doznanej krzywdy
Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego.

Jeśli ktoś przez dłuższy czas stosuje wobec Ciebie przemoc lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje:

- **przemoc fizyczną:** atakuje, nadużywa swojej przewagi, fizyczne zaczepia/ dokucza, rzuca w Ciebie przedmiotami, zmusza do robienia nieprzyjemnych rzeczy, napastuje seksualnie,
- **przemoc psychiczną:** poniża, wyklucza/izoluje, stosuje wulgarne gesty, śledzi, szpieguje, pisze obraźliwe SMS-y/MMS-y, wiadomości na forach internetowych lub e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające); niszczy rzeczy należące do Ciebie, straszy i szantażuje,
- **przemoc słowną:** stosuje obelgi, bezpośrednio obraża Cię, plotkuje, grozi (może też być wymierzona w rodzinę i w przyjaciół po to, aby jeszcze bardziej dokuczyć).

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym pracownikowi poradni, któremu ufasz np. psychologowi. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poproś o reakcję, wsparcie i pomoc.

Pracownik poradni, do którego się zgłosisz, podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Poinformuje o tej sytuacji Twoich rodziców lub możesz uczynić to Ty.

Działania te może podjąć we współpracy z rodzicami, jeśli wyrażą oni wolę uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym.

Działania poradni

Poradnia bezzwłocznie podejmie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie zjawiska przemocy/krzywdzenia. Obowiązkiem każdego pracownika, który zaobserwował fakt jakiegokolwiek przemocy czy agresji lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania.

Po wyjaśnieniu okoliczności zdarzenia pracownik poradni podejmie stosowne, zgodne z procedurą działania.

Działania poradni

Jeżeli osobę stosującą przemoc można powiązać z uczniem określonej szkoły, pracownik poradni przekaze informacje o zdarzeniu tej szkole, która zastosuje środki dyscyplinujące określone w statucie.

Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o rozmowę z psychologiem.

Działania poradni

Psycholog może Ci udzielić pomocy psychologicznej oraz wskazać, jak należy radzić sobie w tego typu sytuacjach. Pomocy tej udzielać Ci może systematycznie, dopóki będzie Ci ona potrzebna.

Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym pracownika poradni oraz swoich rodziców. Wspólnie z nim i rodzicami możesz też przedstawić sprawę dyrektorowi poradni, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem konsekwencje wobec osoby stosującej przemoc (np. na zajęciach socjoterapeutycznych, TUS).

Działania poradni

W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor poradni zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

Rodzaj doznanej krzywdy
Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego.

Jeśli ktoś okradł Cię/przywłaszczył sobie rzecz, która należała do Ciebie lub celowo ją zniszczył.

Ścieżka postępowania małoletniego

Zgłoś zdarzenie kradzieży lub zniszczenia Twoich rzeczy pracownikowi poradni, przedstaw mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Powiedz o tym zdarzeniu swoim rodzicom. O zaistniałym zdarzeniu możesz opowiedzieć psychologowi, który zgodnie z Twoimi potrzebami udzieli Ci wsparcia pedagogiczno-psychologicznego lub innej formy pomocy. Poinformuj o ewentualnych świadkach zdarzenia.

Działania poradni

Pracownik poradni informuje dyrektora poradni oraz rodziców o zaistniałym zdarzeniu. Przeprowadza rozmowę ze świadkami – jeśli tacy są wskazani. Jeżeli osoba dopuszczająca się celowego zniszczenia lub kradzieży Twojej rzeczy została ustalona lub wskazana, poradnia podejmie działania zmierzające do poinformowania o tym zdarzeniu rodziców tej osoby. W sytuacji, gdy nie udaje się nawiązać kontaktu z rodzicami, a można powiązać osobę stosującą przemoc z uczniem określonej szkoły, pracownik poradni przekaże informacje o zdarzeniu tej szkole. Szkoła podejmie zgodne z jej statutem działania, mające na celu ustalenie osoby, która dokonała celowego zniszczenia lub kradzieży i zastosuje wobec niej ustalone w statucie środki dyscyplinujące.

Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie, kto dokonał kradzieży lub zniszczenia, poradnia poinformuje Twoich rodziców o możliwych dalszych działaniach zmierzających do wyjaśnienia zaistniałej sytuacji (zgłoszenia tego faktu policji).

Rodzaj doznanej krzywdy

Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego.

Jeżeli dzieje Ci się w domu jakakolwiek krzywda, możesz poinformować o tym pracownika poradni, do którego masz zaufanie. Podejmie on stosowne, zgodne z zakresem swoich kompetencji działania, mające na celu Twoją ochronę.

Jeśli jednak pracownicy poradni zauważą i będą podejrzewać w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to mimo że tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:

- narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

- naruszające Twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną – np. namawianie lub zmuszanie Cię przez dorosłego do uczestniczenia w prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
- powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące Twoje cierpienie,
- ograniczające lub pozbawiające Cię dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające Twoją prywatność lub wzbudzające u Ciebie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Ścieżka postępowania małoletniego

Możesz ujawnić pracownikowi poradni, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji. Może wystąpić również przypadek, że pracownik obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji pracownik przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, w celu zweryfikowania podejrzeń.

Działania poradni:

Każdy pracownik poradni ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo i udzielić Ci pomocy, zgodnie ze swoimi kompetencjami.

Po uzyskaniu informacji od Ciebie pracownik poradni podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z pedagogiem/psychologiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś - ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa. **Pamiętaj**, że możesz opowiedzieć o tym, co się wydarzyło swobodnie - opowiedz o zachowaniu osoby stosującej przemoc i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Psycholog i/lub pedagog dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię korygować. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.

Działania poradni:

W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony, pracownik poradni po dokładnym rozpoznaniu sprawy dokonuje oceny zdarzenia i zawiadamia o nich dyrektora poradni.

Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z psychologiem. Udzieli on Ci wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględniając Twoje potrzeby, wspólnie z rodzicami zaplanuje działania, które zapewnią Ci ochronę przed krzywdzeniem.

Działania poradni:

Wspólnie z Twoimi rodzicami (lub jednym z nich, tym, który Cię nie krzywdzi) pedagog wraz z psychologiem planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę.

Poradnia zapewni Ci opiekę i pomoc psychologiczną. Może także skierować Cię na terapię psychologiczną, gdy będziesz potrzebować długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.

W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu powiadamiają policję lub prokuraturę rejonową. Gdyby zaplanowane przez poradnię działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog/psycholog nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym. W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa powiadamiają specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny.

Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Poradnia ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję. Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskie Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą, odbywa się wg ustalonych zasad prawnych. Do wszczęcia procedury „Niebieskie karty” nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

Rodzaj doznanej krzywdy
Nierówne traktowanie – dyskryminacja małoletniego.

Dyskryminacja to nierówne, gorsze traktowanie kogoś ze względu na jakąś cechę. Powodem dyskryminacji są najczęściej: płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, cechy fizyczne, religia, przynależność do grupy etnicznej, narodowej lub społeczno-kulturowej, przekonania polityczne lub inne przekonania, a także status materialny i pochodzenie społeczne.

Przejawy dyskryminacji: ktoś wyśmiewa się, drwi, szydzi, prześladuje Cię z powodu Twojego wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci, orientacji seksualnej lub z jakiegokolwiek innej przyczyny.

Ścieżka postępowania małoletniego

Porozmawiaj z pracownikiem poradni, któremu ufasz - opowiedz szczerze o tym, czego, z jakiego powodu i od kogo doświadczyłeś. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj

się poprosić o pomoc i interwencję w tej sprawie. Poinformuj także swoich rodziców o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia.

Zasięgnij porady pedagoga lub psychologa – opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog i/lub psycholog zgodnie z Twoimi potrzebami udzieli Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej.

Twoi rodzice i Ty możecie zwrócić się po pomoc także do organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką praw dziecka/ praw człowieka.

Działania poradni:

Poradnia powinna zapewnić małoletnim możliwości rozwoju w bezpiecznej atmosferze, wolnej od jakiegokolwiek dyskryminacji, dlatego też jest zobowiązana do działań antydyskryminacyjnych.

Jeżeli osobę dopuszczającą się dyskryminacji można bezpośrednio powiązać z uczniami określonej szkoły, pracownik poradni przekaze informację o zdarzeniu tej szkole. Szkoła podejmie zgodne z jej statutem działania, mające na celu ustalenie osób dopuszczających się dyskryminowania i zastosuje wobec niego/nich ustalone w statucie środki dyscyplinujące.

Jeżeli faktu dyskryminacji nie można bezpośrednio powiązać z uczniami jakiegokolwiek szkoły, pracownik poradni w porozumieniu z Twoimi rodzicami może przekazać dowody policji.

W takiej sytuacji sprawę rozstrzygnąć może policja.

Rodzaj doznanej krzywdy
Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy.

Cyberprzemoc ma miejsce wtedy, gdy doświadczyłeś przemocy w sieci w jakiegokolwiek formie - nękania, straszenia, szantażowania z użyciem sieci, publikowania lub rozsyłania ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz gdy ktoś podszywa się w sieci pod Ciebie wbrew Twojej woli.

Ścieżka postępowania małoletniego

Zgłoś ten fakt pracownikowi poradni oraz swoim rodzicom. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.

Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich. Identyfikacja osoby stosującej cyberprzemoc często jest możliwa dzięki zebranych materiałom – wynikiem rozmów z osobą zgłaszającą, z osobą doznającą cyberprzemocy, analizie zebranych dowodów z sieci.

Działania poradni:

Pracownik poradni wspólnie z Tobą i Twoimi rodzicami oceni, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem. Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy, pracownik poradni podejmie działania mające na celu ustalenie osoby stosującej cyberprzemoc.

Jeżeli osobę naruszającą Twoją prywatność można bezpośrednio powiązać z uczniami określonej szkoły, pracownik poradni prześle informację o zdarzeniu tej szkole. Szkoła podejmie zgodne z jej statutem działania, mające na celu ustalenie osoby stosującej cyberprzemoc i zastosuje wobec niego/nich ustalone w statucie środki dyscyplinujące.

Jeżeli faktu naruszenia Twojej prywatności nie można bezpośrednio powiązać z uczniami jakiegokolwiek szkoły, pracownik poradni w porozumieniu z Twoimi rodzicami może przekazać dowody policji.

W takiej sytuacji identyfikacji osoby stosującej cyberprzemoc dokonuje policja.

Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z psychologiem (lub innym pracownikiem poradni, któremu ufasz).

Pamiętaj:

- że nie jesteś winien/winna zaistniałej sytuacji i nikt nie ma prawa zachowywać się wobec Ciebie w ten sposób;
- że pomoc, którą otrzymasz ze strony pracowników poradni, nie kończy się w momencie zakończenia procedur ustalenia osoby stosującej cyberprzemoc i zastosowania wobec niego/niej środków dyscyplinujących. Pracownicy poradni będą w sposób szczególny czuwać nad Twoim bezpieczeństwem i zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec Ciebie dalsze działania przemocowe. Będą Ci również pomagać w radzeniu sobie z tą trudną sytuacją.

Rodzaj doznanej krzywdy

Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego.

Ścieżka postępowania małoletniego

Skontaktuj się z pracownikiem poradni i przedstaw mu sytuację (szczegóły sprawy), okoliczności naruszenia Twoich praw. Poinformuj równocześnie o zaistniałym zdarzeniu rodziców. W miarę Twoich możliwości i umiejętności zabezpiecz dowody naruszenia Twoich praw. Zgromadź sam lub z pomocą pracownika poradni, posiadającego umiejętności z zakresu technologii cyfrowej materiały świadczące o wystąpieniu nieodpowiedniego lub

niedozwolonego prawem działania w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub MMs-y/SMS-y). Przekaż dowody rodzicom i pracownikowi poradni. Dokonaj zmian identyfikujących Cię w sieci – powinni być przy tym Twoi rodzice.

Działania poradni:

- *Poradnia podejmie działania mające na celu ustalenie osoby naruszającej Twoje prawo do ochrony wizerunku i danych osobowych.*
- *Jeśli osobą naruszającą Twoją prywatność okaże się uczeń szkoły, którego działaniu nie przyświecał świadomy zamiar wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej (był to np. niestosowny żart, niewłaściwe zachowanie wobec Ciebie), szkoła podejmie zgodne z jej statutem działania wychowawcze i dyscyplinujące tę osobę.*

Zebrane dowody muszą jasno wskazywać na konkretną osobę stosującą przemoc oraz na to, że świadomie zmierzała ona do wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej. Jeżeli naruszenie Twojej prywatności lub wyłudzenie czy kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem Tobie szkody majątkowej lub osobistej – to poradnia i rodzice powinni przekazać dowody policji. Decyzję o powiadomieniu policji podejmuje dyrektor poradni w porozumieniu z rodzicami. W takiej sytuacji identyfikacji osoby naruszającej Twoją prywatność dokonuje policja.

Jeżeli naruszenie Twoich praw skutkuje dla Ciebie dużym obciążeniem emocjonalnym, zwróć się do psychologa o wsparcie, którego potrzebujesz. Zaplanuje on wraz z Tobą i Twoimi rodzicami rodzaj pomocy dla Ciebie i wdrożą działania chroniące Cię przed stresem, lękiem, wstydem lub innymi emocjami, których doświadczasz.

Rodzaj doznanej krzywdy
Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie.

W przypadkach niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia Twojego życia i zdrowia, a także szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Ścieżka postępowania małoletniego
--

Nie podejmuj samodzielnych działań w celu dotarcia do osoby stosującej tę formę cyberprzemocy – to zadanie policji. Nie próbuj bezpośrednio kontaktować się z tą osobą. Jeśli Twoi rodzice lub opiekunowie prawni zgłoszą w poradni taki problem związany z Tobą lub zrobisz to Ty sam:

- Opowiedz o nim dokładnie rodzicom lub pracownikowi poradni, któremu ufasz.

- Zachowaj dowody dostępne w formie elektronicznej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail). Zabezpiecz te dowody.
- Przekaż dowody pracownikowi poradni i rodzicom. Od chwili przekazania przez Ciebie i rodziców dowodów, to poradnia we współpracy z rodzicami zgłasza sprawę policji w celu ustalenia sprawcy. I to policja prowadzi dalsze dochodzenie w Twojej sprawie.

W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15, poradnia ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu rodzinnego.

Działania poradni i rodziców:

Pracownik poradni we współpracy z Twoimi rodzicami powiadomi o zdarzeniu dyrektora poradni. Poradnia i rodzice bezzwłocznie zawiadomią policję o wystąpieniu zdarzenia. Przekażą policji dowody oraz wszelkie uzyskane informacje o sprawcy.

Jeżeli potrzebujesz pomocy i wsparcia po ujawnieniu zdarzenia, zwróć się o pomoc do psychologa.

Działania poradni:

Poradnia obejmie Cię opieką psychologiczną. Jeśli będziesz potrzebować dalszej pomocy, w uzgodnieniu z rodzicami, poradnia może Cię skierować na terapię do psychologiczną.

Wszelkie działania pomocowe wobec Ciebie, stosownie do twoich potrzeb poradnia uzgodni z Twoimi rodzicami.

Rodzaj doznanej krzywdy
Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu.

Seksting polega na wysyłaniu innym osobom przez Internet lub telefon swoich intymnych zdjęć lub filmów. Jest to niebezpieczne zjawisko, ponieważ raz wysłane treści mogą zostać zapisane i użyte w dowolny sposób. Mogą też trafić w ręce niepowołanych osób i stają się narzędziem cyberprzemocy: szantażu czy zastraszania osoby, która się na nich znajduje. Mogą zostać przesłane innym osobom bez zgody osoby, która się na nich znajduje.

Rodzaje sekstingu:

- Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.
- Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.

- Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób w celu upokorzenia osoby na nich zaprezentowanej lub zostają rozpowszechnione omyłkowo, jednak są zastosowane jako narzędzie cyberprzemocy.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeśli Ty i/lub Twoi rodzice lub opiekunowie prawni uznają, że jesteś osobą doświadczającą sekstingu:

- opowiedz o nim dokładnie rodzicom lub pracownikowi poradni, któremu ufasz,
- zbierz i zabezpiecz dostępne dowody: przesyłane zdjęcia, zrzuty ekranów portali, w których opublikowano zdjęcia (dzięki nim możliwa będzie identyfikacja osoby stosującej przemoc w postaci sekstingu),
- przekaz zebrane materiały pracownikowi poradni.

Działania poradni:

W poradni zostanie przeprowadzona analiza dowodów oraz postępowanie mające na celu ustalenie osoby stosującej przemoc. Jeżeli niektóre z tego typu materiałów rozesłanych do większej liczby osób zostaną uznane za pornograficzne, dyrektor poradni ma obowiązek zgłoszenia incydentu na policję. Pracownik poradni biorąc pod uwagę Twoje dobro, poinformuje o zdarzeniu Twoich rodziców.

W sytuacji każdego rodzaju sekstingu zostaniesz otoczony przez poradnię opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa na temat samego zdarzenia czy identyfikacji potencjalnej osoby stosującej przemoc będzie realizowana w warunkach komfortu psychicznego dla Ciebie – z szacunkiem dla Twojej indywidualności i przeżytego stresu.

Rodzaj krzywdy

Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych.

Treści nielegalne/niepożądane są to treści, które mogą wywołać u Ciebie negatywne emocje i które promują czy też po prostu przedstawiają niebezpieczne albo niezgodne z prawem zachowania.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeżeli ktoś wysyła Ci w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia, fake newsy - fałszywe wiadomości:

Zgłoś ten fakt rodzicom lub pracownikowi poradni (albo innemu pracownikowi oświaty np. szkoły, któremu ufasz).

W miarę swoich możliwości i umiejętności zabezpiecz dowody. Skorzystaj z pomocy rodziców lub pracowników poradni. Jeśli masz świadków zdarzenia, poinformuj o nich. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać u Ciebie duży stres i frustrację. Skontaktuj się z pedagogiem lub psychologiem skorzystaj z ich pomocy.

Działania poradni:

Poradnia powiadomi Twoich rodziców o zaistniałym zdarzeniu.

We współpracy z nimi, po dokonaniu analizy dowodów ustali okoliczności uzyskania przez Ciebie dostępu do szkodliwych treści.

Pracownik poradni może zgłosić incydent odpowiednim służbom.

Jeżeli upowszechniane treści naruszały jednak obowiązujące prawo, pracownik poradni złoży zawiadomienie na policję.

Uzgodni z Twoimi rodzicami podejmowane działania i formy wsparcia dla Ciebie. Zapewni Ci pomoc psychologa. Jeżeli pomoc udzielona przez poradnię okaże się niewystarczająca, w porozumieniu z Twoimi rodzicami może Cię skierować na specjalistyczną terapię.

Zabezpieczenie dowodów jest przede wszystkim zadaniem Twoich rodziców lub opiekunów prawnych, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel poradni posiadający odpowiednie kompetencje techniczne. Dowody odgrywają kluczowe znaczenie w identyfikacji osób stosujących przemoc.

CZĘŚĆ CZWARTA

MATERIAŁY POMOCNICZE

W Polsce na straży praw dziecka stoi Rzecznik Praw Dziecka. Prawa dziecka to zbiór praw ujętych m.in. w Deklaracji Praw Dziecka i w Konwencji o Prawach Dziecka. Dostęp do pełnej treści jest możliwy m.in. na stronach Biura Rzecznika Praw Dziecka, stronach UNICEF i ONZ oraz stronach rządowych, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Naruszenie lub łamanie praw dziecka należy zgłosić do odpowiednich organów: służb, telefonu zaufania, lokalnej opieki społecznej, Rzecznika Praw Dziecka. Poradnictwo i interwencje w tym zakresie są nieodpłatne. W miastach i gminach dostępne są także nieodpłatne punkty pomocy prawnej, gdzie można uzyskać poradnictwo w zakresie postępowania w razie łamania praw dziecka.

Prawa i obowiązki dziecka podlegają szczególnej ochronie, toteż wszelkie instytucje pomocowe, a także szkoły i inne placówki oświatowe, powinny zgłaszać podejrzenia łamania praw dziecka. Na straży praw dziecka stoją także organizacje pozarządowe,

pomocowe i humanitarne, m.in. Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Homo Faber, Komitet Ochrony Praw Dziecka, Polska Akcja Humanitarna, Polski Czerwony Krzyż.

Mając wiedzę o łamaniu praw dziecka (lub będąc dzieckiem, które doświadcza łamania praw dziecka), można zgłaszać sytuację do następujących instytucji, gdzie dyżurują specjaliści:

- 116 111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, czynny 24/7,
- 112 – numer alarmowy, czynny 24/7,
- 997 – policyjny numer alarmowy, czynny 24/7,
- 225 836 600 – telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka,
- 800 121 212 – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka czynny 24/7,
- <https://brpd.gov.pl/kontakt/> – formularz kontaktowy Rzecznika Praw Dziecka,
- czat.brpd.gov.pl – specjalny czat Rzecznika Praw Dziecka, gdzie można zgłaszać problemy i łamanie praw dziecka.

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, psychologa/pedagoga/logopedy/doradcy zawodowego czy dyrektora poradni, zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w „Standardach ochrony małoletnich”. Istnieje także bezpłatna i anonimowa pomoc telefoniczna i online dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia oraz informacji w zakresie pomocy psychologicznej dla dzieci pod numerem 800 100 100.

Natomiast 801 120 002 to numer ogólnopolskiego telefonu dla osób doświadczających przemocy w rodzinie "Niebieska Linia". Pod ten numer mogą dzwonić osoby doświadczające przemocy w rodzinie, a także osoby, które usłyszały o takiej przemocy lub są jej świadkami.

Jeśli zagrożone jest życie lub zdrowie dziecka, ważna jest szybka interwencja. Należy wówczas niezwłocznie powiadomić policję, pogotowie lub straż pożarną.